

Sidaamu Dagoomu Qoqqowu Amaale Mini Amanyootu Ha'runso Dayrekteere Amanyootu Loosu Biddissi Kiiro 01/2016 M.D

**Arfaasa 30/2016
Hawaasa**

Bitima

Gobbanke iillitinoha Miinjaame, Poletikunna Dagoomitte lopho deerrinni ka'ne qansootaho Dagitte owaante aate amuraati yanna illachishinoha, yannite egeenonni massagaminohanna gumaamo ikkanno gede assa hasiissannoha ikkaasinni, mussinnunninna bainchu assootinni coa owaatamaanote owaante kaseenyira ga'mi're loosannohanna amanyootu massagooshshuwa loosu aana hosiisannoha fullaha loosaasine kalaqatenna batisate

Ogimmansanni ikkaddanna gumaamma, Amanyootinsanni naandannire, godowinni Gobbansa baxxanno ogeeyyenna massagaano kalaqatenna batisate, mootummate loosi minna qansootaho taalonna malaado weello owaante aana kaasantinno soqansho afidhanno uurrinnsha ikkitanno gedenna danchi gashshooti burqanno assate, tini Amanyootu Kodde Sidaamu dagoomu Qoqqowu amaale mini giddo gaamantino Amnanyootu ha'runso kifilla deerrinni loosu aana hossanno gede assateti.

Konne biddiidda Sidaamu dagoomu Qoqqowu amaale mini amanyootu harunso kaima assidhinnohu Sidaamu dagoomu Qoqqowu mootimma wirro haaroonsinoonnihu Amanyootunna Tsere-mussinnu Komishiine wirro uurrisate lallawi kiir 19/2014 Quwa 8 (11) Garinni uyinoonnise biilloonyi garinni tenne amanyootu kodde 15 quwa amaddinnota qixxeessinoonni.

Gafa Mite:- Xaphooma murtuwa**Quwa 1. Harancho Umo**

Konne bidissa (kodde) **Sidaamu dagoomu Qoqqowu amaale mini**, "Amanyootunna Tsere-mussinnu dayirekitere loosaasinenna Amanyootu Ha'runso kifilla Amanyootu biddissa (bido)" yine xawisa dandiinanni.

2. Tiro

Qaalu eo wole tiro aa hoogguro tenne koodde giddo

2.1. "Qoqqowo" yaa Sidaamu dagoomu qoqqowu mootimma yaate

2.2. ``Amaalete Mine`` yaa Sidaamu dagomu qoqqowu amaale mineti yaate

2.3. ``Songaafitte`` yaa Sidaamu dagomu qoqqowu amaale mini sogaafiteti woy songaafichati.

2.4. ``Laynki Songaaficho``yaa Sidaamu dagomu qoqqowu amaale mini laynki songaafichaati/songaafitteeti.

2.5. "Mootimmate loosaasincho " yaa qoqqowu mootimma loosu mini giddo qaxarame loosanno mancho ikke konni woroonni noore dihanqafanno.

- a. Birote aantichimma sooreessimmani, birote aantichimma deerrinni mootoonsinoonniri, komishiinerootu, layinki komishiinerooti biddissu sooreeyye, borrote mini sooreeyye layinki loosu ha'risaano aantoota dayrekiterra hattono lawanno biilloonyi aana afantanno sooreeyye
- b. Qoqqowu, zoonete, woradaho, quchumahonna olluu amaale mine miila ikke mootimma loosaa sinchimmanni gaamame loosannoho;
- c. Qoqqowu yoo minnara deerra deerraho heedhanno yooaano, seeru allaalaano, poolise
Seeru seejjonna Milshu miilla.
- d. Noonsa baxxino akatinni mootimma loosu mini ledo e'anno sheemati garinni baantanna tinfete saatenni loossanno ogeeyye
- e. Konne quwa cinaancho quwu 2 fidalet aante A aana loosu loosu ha'risaancho, aantoota loosu ha'risaanonna dayrekiterra kaajjinshoonni quchumuno ikko olluu loosu ha'risaano hattno dayrekiterra dila''anno.
- f. Garimma noo seeru bissa tenne amanyootu koodduwanni galtannokki gede assinoonni loosaa sine,

2.6. “Biuro woy birote sooreessi” yaa aantensa ha'runsita paabiliki seeriviisetenna mannu jiro latishshi biro woy birote sooreessa

2.7. “Aliidi sooreessa” yaa mootimma loosi mine aliidimmatenni massaganno woy aantaanchoho.

2.8. “Mereerima massagaano” yaa meriitete garinni uurrinshunni gaamame loossanno dayrekitercho/gaamote massagaanchooti.

2.9. “Amanyootu” yaa mitte mittente uurrinsha woy dagooni giddu so'ro iktino asootubba woy ikitannokki gede gara ikitinonna suwashsho lao heedhanno gede assitanno asootubbaati.

2.10. “Amanyootu biddissa” yaa mitte uurrinsha giddu danchanna busha asootubba, assa nooreenna assa nookkire leellishshanno xaphooma laooti.

2.11. Horote kippo” yaa dhaadotenni ikko dhaaddiweelo doogonni mootimma ledo woy

dagate ledo kiphantanno woy gurchitanno mootimma loosu ledo amadante kalaqantanno ay dani horo yaate.

2.12. “Jiro” yaa loosaasine hunda afantanno ay dani millissanno, millissannokkinna buqqeennita ikkitinote yaate.

2.13. “Horubba egensiisa” yaa horo egensiisate gadacho noonsa loosaasine annimmatenni woy amadonsa hunda afantanno jiro Qoqqowu Amanyootunna Tsere-mussinnu Komishiinera egensiisa yaate.

2.14. “Aamansha” yaa qoqqowu mootimma loosu mini giddo noo loosu deerranna yawonni woy loosu hedeweelechonni waaga afi’rino woy miinjaame horo noosirichooti yaate.

2.15. “Koyishsha” yaa loosaasine loosu ledo amadaminohunni waagiweelo uynanni sagale, hodhishsha, hoteelle woy gangalatu owaantuwaati.

2.16 “Maafuda” yaa mootimma loosaasini losu korkaatinni egensiisino mootimma, dagatenna hallanyotu horo gawajjannore ikkasi seerunni woy haja la’annonsa bissanni xawinsannikki gedde daheessinoonni tajubba.

Quwa 3. Koo/tee Xawishsha

Amanyootu kooddawa giddo labbaahunni xawinsoonniri meyaatano xawisanno.

Quwa 4. Amanyootu Koodde Hexxo :-

4.1. Qara Hexxo:-

Deerra deerraho hee’ranno amaale minnara qarooyye, lifixanna gumaame owaante qansootaho uytanno gedde danchu amanyooti noonsa amaalete minna isilanchimmatenninna batinyunni kalaqate.

1.2. Tittirshu Hexxo :-

- A. Owaatamaanchu dagoomira mootimma biiltonna loosaasinenni uynanni amaalete mini owaantera ammanamooshshu hee’ranno gedde assate.
- B. Amaalete mini loosaasine mootimma poolisenna, sokkonna assootuwa gumaamunna isilanchimma noo garinni xawadimmanna xa’mamooshshu noota assate,
- C. Horote kiphansho xaadduro ha’nanni gara injeessate,
- D. Amaalete mini loosaasine mooru laonna assoote sharrante taashshate,

E. Amaalete mini loosaasine dagate ha‘laanchimma uddi’ratenni uytanno owaante daga kassi assitannota assate,

F. Amaalete mini loosaasinchi owaantete aamamooshshi assoote diriirsate,

Quwa 5. Amanyootu Koode Hasiishsha :-

- A. Amaalete mini uurrinshanna loosaasine massagantanno amanyootu wodhuwa loosu aana hosiisate danchu amanyootinni galatantinonna dhukansa dhaabbatino loosaasine kalaqate,
- B. Reformete loossa loosu aana hosiisate kaa’litanno disipiliinete dhaabbanyoote kalaqate,
- C. Amaalete mini owaante aamamooshshe qansootu chaartere garinni loosu aana hosiisate,
- D. Daganna qansootu Amaalete mini loosaasinchi wiinni agarranni luphiima owaatamaanchimmate akatanna assoote leellishate,
- E. Mittu mittunku meereerima massagaanoranna loosaasinera hasiisannonsa gadacho leellishate,
- F. Amanyootu ba’ne xaadduro adhinanni disipiliinete qaafubba xawo assate,
- G. Babbaxxitino seeruwa giddo afantanno amanyootu wodhuwa gamba assatenni muccite ikkitinonna qinaabbino koodduwa ikkitanno gede assate,

Quwa 6. Amanyootu Koodduwa Gumulamme Dannuwa Qoqqowu Amaalete mini loosu minna giddo gaamante loossanno loosaasine aanaati.

Gafa Lame

Quwa 7. Amaalete Mini Loosaasine Ha’runsa Hasiissanno Amanyootu Wodhuwa

Amaalete mini loosaasine uynoonninsa gobboomunna dagate yawo ikkadimmatenni; ammanamooshshunna gumaamimmatenni gumulate konni woroonni noo wodhuwa loosu aana hosiisa hasiissanno.

7.1. Sumbile Wo’mado Mannoomitte /Integrity

Ay mootimmate loosaasinchi sette /8/ Sumbile Wo’mado Mannoomitte afa noosi:-

- A. Aaanno owaante sumbetenninna wo’millunni aatenni owaatamaano kassi assa hasiissanno.
- B. Mootimmate, dagatenna qansootaho eino qaali gondooro ayirrisanna sumbetenni uynoonni loosu yawo gumulate gadacho noosi.
- C. Loosu yannannino ikko loosu yanna gobbaanni suwashshonna dancha amanyoote uddi’rinoha ikka hasiissanno.
- D. Aaanno amaalenna owaante shokkitinokkitanna halaalaancho ikkase buuxa hasiissanno.
- E. Loosu miillasira hasiissanno ayirrinye aatenni ammanama hasiissanno.
- F. Loosu gumulshinna hallanyu akati dagoomu loosu mine aana wo’ma ammano tuqqanno gede ikka.

G. Hasiissannokki assootubbanni (lawishsha jallaagishshanno xagga horoonsi'ratenni kasaara ga'natenni, dimbatenni, age loosu basera leella) labbino assootubba wiinni umosi qoropha hasiissanno.

H. Owaatamaanchu owaantete aamamooshshi aana shiqishanno xa'mo sumbillunni adhe hasiissanno xawishshanna mashalaqqe aate gadacho noosi.

7.2. Ammanamooshshe /Loyalty

Ayehuno amaalete mini loosaaasinchii 13 ammanamooshshu umubba:-

A. Bayiriidi seerira; gobbate seerira, wodhoranna biddisuwara ammaminoha ikka hasiissanno.

B. Gobbate bayiriidi seera ayirrisanna ayirrisiisa, bayiriidi seera agara, bayiriidi seerira gurchitanno assootubba ay dani assootubba wiinni xooqanna loosu ammanamatenni loosate gadacho noosi.

C. Qansootunna daagte horo taalcho, rakkinota, gumaame hattono baxxino illacha hasidhanno bissara hasiissanno doogonni ammanammenna sumbetenni owaata noosi.

D. Mootimmate loosu yannanna jiro hallanya hajora hosiisa hooga hasiissanno.

E. Awaawurshunni, muishsha adhatenni, ammanama xeisatenni, mussinna loosatenni, biilloonye hasiissannokki garinni horoonsi'ratenni eemarama hasiissanno.

F. Mootimmate jiro hasiisanowa calla hosiisa hasiissanno.

G. Halaalu aana uurrine loosu, kaphu mashalaqquwanna naqaashshuwa horoonsi'ranna macciishshate wiinni fafa hasiissanno.

H. Mootimmate loosu mine noo loosu deerranna qeechinni heedhanno mashalaqquwa qansootahonna owaatamaanote owaante aate calla horoonsi'ra hasiissanno.

I. Muli sooreessi wiinni shiqqanno hasiissannokki hajajo adha hooga noosi.

J. Loosu mini giddo seerimalu assooti loosaminota anfiro muli sooreessira qummi assate gadacho noosi.

K. Mussinnu loosamannokki gede rosiisa, sharramanna loosaminoha anfiro regecci assa hasiissanno.

L.. Uynanni owaantera owaatamaano wiinni aamansha adha hooga hasiissanno.

M . Daganna gobba ammanamatenni soqqamanna ayirinyu ayirrinyi gede assine adha hasiissanno.

7.3. Xawadimma /Transparency:-

Aye amaale mini loosaaasinchira 7 xawadimmate bixxilluwa agara hasiisannosi.

A. Garimma noo seerinni maafuda agara hasiissanno tajubba agurranna qansootahonna owaatamaanote xawishsha aa hasiissanno.

B. Loosanno loosonna gumulubba xawo assate gadacho noosi.

C. Loosu darga umisi ayimma leellishshanno goowu bajje wodha hasiissanno.

D. Owaatamaano taalcho owaante afi'rate wonsha hasiissanno balaxi ikkituwa babbaxxitino xaadooshshu hayyubba horoonsi'ratenni egensiisa uynanni mashaquwano halaalaancho, iilladonna yannite ikkase buuxa hasiissanno.

E. Loosu tunceenyinni kalaqantino so'rubba taashshate qixxaawanya ikka; rakkino taashshote qaafo adhatenni haja la'anno bissara egensiisate gadacho noosi.

F. Yannite loosu jeefishshi rippoorte shiqishanna xa'minero xawishsha shiqishate gadacho noosi;

G. Loosu ledi amadantino babbaxxitino bissara assinanni koyshsha egensiisa hasiissanno.

7.4. Maafuda Agara /Confidentiality

Aye amaalet mini loosaasinchi 2 maafude agara noosi.

A. Loosu tunceenyinni afinoha mootimmanniha woy owaatamaanote maafuda mannootu fajjo gobbaanni sayikki bissara sayse aa didandiinanni.

B. Loosu tunceenyinni afinoha gobbate maafuda; daganna gobba gawajja dandiitanno mashalaquwana maafuda amadatenni rahotenni hajo la'anno mootimmate bissara egensiisa hasiissanno.

7.5. Halaalaanchimma/Honesty

Ayehuno amaalet mini loosaasinchi 3 halaalanchimate bixxille agara noosiho.

A. Looso halaalunni calla ha'runse sumbillunni loosa hasiissanno.

B. Seeru fajjannohura gobbaanni loosatenni; amanyootu ba'nni effira hasiissanno.

C. Owaatamaano dagara aanno owaante awaawurshunninna mallaandetenni co'itte ikka hasiissanno.

7.6. Xa'mamaanchimma /Accountability

Ayehuno amaalet mini loosaasinchi 6 Xa'mamaanchimma bixxille agadha noosi.

A. Seeru gobbaanni uynoonni gumulo garimale ikkate dagatenna mootimmate jiro aana gawajjo iillisha hallanyunninna gaamotenni xa'misiissanno.

B. Mootimmate loosira gaamantino jironna loosu aana hossinota jirote bikki rippoorte assanna horoonshu aana kalaqantanno foonqe xa'mamaancho assitanno.

C. Hajajo ayirrisa hoogatenni balalsa, meessaneete qooffatanna sammi yine hajo goshooshatenni loosu amuraatenna mootimmate poolise ha'runsa hoogatenni loosu aana iillinshanni gawajjo xa'mamaancho assitanno.

D. Mootimmate loosi loosamannokki gede sammi yine cancisha hattono cancishshannori ledi halama xa'misiissanno.

E. Gobbate budinna balchoomi ledi gurchitanno uddi'rate amuraate loosu basera horoonsi'ra hoolloonnite.

F. Haja la'anno amaalet mini loosaasinchi afi'ranno horo egensiisa hasiissanno.

7.7. Dagate Horo Balaxisiisa /Serving the Public Interest

Aye amaalete mini loosaasinchi 3 dagate horo balaxisiisa hasiissanno.

- A. Aye yannaranna darga loosanno loossara saysanno gumulo dagate horora balaxo uytannota ikka noose.
- B. Gumulo hasidhanno hajubbara garimma noose mashalaqquwanna naqaashshuwa kaima assi'ratenni gumulo aa hasiissanno.
- C. **Amaalete minanni** uynanni owaantuwa taalchimmanna ammanatenni dagatenna qansootaho aate yawo noosi.

7.8. Biilloonye garunni horoonsi'ra /Exercising Legitimate Authority/

Aye amaalete mini loosaasinchi 5 Biilloonye garunni horoonsi'ra hasiissanno.

- A. Hiikkuy deerrira afantanno amaalete mini loosaasinenna mereerima massagaano loosonsa loosanno yannara seerunni uynoonninsa eeggo kaima assi'ratenni ikka hasiissano.
- B. Uynoonni mootimma loosu eeggo hallanyu horo afi'rate assi'ra dihasiissanno.
- C. Seerunni uynoonni loosu eeggo gobbaanni ikkitino assootubba loosa dihasiissanno.
- D. Mootimmatenni uynanni owaantuwa taalchimmanna ammanatenni dagatenna qansootaho aate yawo noosi.
- E. Biilloonye kaima assi'ne uynanni owaante gosa, amma'no koo/teenna poletiku lao badooshshinni ikka dinose.
- F. Seerunni fajjinoonni horubba agurranna amadino loosinna loosu qeechi korinni baxxitino horo gamba assi'ra dihasiissanno;

7.9. Mallaada hooga /Impartiality

Ayehu amaalete mini loosaasinchi 3 mallaada hoogate qarbbba agara noosi.

- A. Sirchunni, kuulunni, koo/teenni, afuunni, amma'notenni, gosatenni, mannimmate xe'neni, jirotenni, poletiku laonni, qoxeessunni woy wole lasubbanni badiikkiinni taalchu garinni daganna qansoota owaata hasiissanno.
- B. Owaantete aamamooshshi isilanchimmanna xawadimma mereersine looso mallaande nookkiha loosa hasiissanno.
- C. Ogimmaancha gadacho fullanni yannara sammi yine woy balalsatenni seera tayse sa''atenni ay manchino ikko gaamo gawajjitanno mallaandete assootubba loosa dihasiissanno.

7.10. Seera Ayirrisa /Respecting the Law

Aye amaalete mini loosaasinchi 4 Seera Ayirrisate qarubba assa noosi.

- A. Gumulo aatenni barru baali loossa loosi'ranno woyte mootimma poolisenna istiraateeje, gobbanniha bayiriidi seera, lallawa, wodhuwanna biddissuwa kaima assi'ratenni gumulanna gumulsiisa hasiissanno.
- B. Seeraho hiramatenni taalchimma buuxisiisa hasiissanno.

- C. Uyno gumulo woy owaante seeranna amuraate kaima assidhinota calla ikkita xa'mi'nanni yannara dawaro qolate gadacho noota ikka hasiissanno.
- D. Seeru gobbaayidi assootubba loosantannokki gede gargaranna loosante afanturo haja la'anno mootimmae bissara egensiisate gadacho noosi.

7.11. Dagate Xa'mora Hasiissanno Dawaro Qola /Responsiveness

Ayehuno amaalet mini loosaa sinchi 4 dagate xa'mora hasiissanno dawaro qola noosi.

- A. Daga jawa shooshanqenninna shaqqillinni adhanna qaxaqa'eessunni macciishsha, taalchonna hasiissannota rakkino tumo qola hasiissanno.
- B. Owaatamaano uytanno lao sumbetenni adhe tashshi'ra hasiissanno.
- C. Danchu gashshooti mitiimma tira dandiinanni garinni dagate owaante aa hasiissanno.
- D. Egennonna dandoo horoonsi'ratenni mootimmae poolisenna latishshu mixubba gumaamimmae guda hasiissanno.

7.12. Lawishsha Ikka /Exercising Leadership

Ayehuno amaalet mini loosaa sinchi 5 umma aana lawishsha ikka noosi.

- A. Amanyootu kooduwa giddu xawinsoonni massagooshshuwa adhanna loosunni leellishatenni lawishsha ikka hasiissanno.
- B. Loosaasine dagate hasatto kassi assitanno owaante aa hasiissanno.
- C. Danchu amanyootinni co'aawatenni dancha lawishsha ikka hasiissanno.
- D. Bainchu assootinna uurrinshanniha dancha su'manna macca doofaarsanno assoote qorophatenni lawishsha ikka hasiissanno.
- E. Loosu miillara tajete aana safantino heddo shiqishatenni ammanama hasiissanno.

Quwa 8. Babbaxxitino Bissa Ledo Hee'ranno Xaadooshshe

8.1. Qansootu Ledo Hee'ra Hasiissanno Xaadooshshe

Ayehuno amaalet mini loosaa sinchi 4 qansootu ledoo hee'ra hasiissanno xaadooshshe agara noosi.

- A. Qansootu hasiissanno, gumaamenna ayirrinnyunni dukkisantino owaante afi'ra hasiissannota ammananna loosunni leellisha hasiissanno
- B. Dagate owaante aanno yannara seerunni maafuda ikkita amadantara bandoonni hajubba agurranna xa'mi'nanni mashalaqquwa qansootaho aa hasiissanno.
- C. Dagatenna qansootaho taalo soqqamanna owaatate gadacho noosi.
- D. Daganna qansootu afidhanno owaante aana heedhannonsa lao , koffeenya, woxarattoonna qummeessuwa shiqisha dandiitannota ammanatenni shiqishidhanno hedubbara seeraawenna yannite dawaro qola hasiissanno.

8.2. Aliidi Sooreyye Ledo Hee'ranno Xaadooshshe

Ay amaalet mini loosaa sinchi 5 aliidi sooreyye ledoo hee'ranno xaadooshshi noosi.

- A. Horo afi'rate aliidi loosu sooreessi aana hekko kalaqa dihasiissanno.
- B. Aliidi massagaano loosu biddissuwanna uytanno loosu hajajo sumbetenni, danchu amanyootinninna ogimmaate ayirrinyinni adhanna loosu aana hosiisa hasiissanno.
- C. Aliidi massagaanora yannite, cu'mo noota, halaalanya, xawadonna xa'mamaanchimma leellishshanno rippoorte shiqishate gadacho noosi.
- D. Yannitenna ammanamooshshu noo taje aate gadacho noosi.
- D. Aliidi massagaanonni shiqishshanno gumulubba baxxino ayirrinye woy horo afi'rate ikkitinokkita buuxa hasiissanno.
- E. Kalaqantino so'ronna ba'ne halaalu aana uurrine dawaro qola hasiissanno.

8.3. Muli Sooreessi Ledo Hee'ranno Xaadooshshe Ayehuno amaalet mini loosaa sinchi 5 agara noosi.

- A. Looso assootu amuraati biddissi garinni calla worroonni gumulshi deerrinni gumulanni noota muli sooreessi assanno ha'runso sumbetenni adha noosi.
- B. Looso loosanno yannara mitiimma xaadduro muli sooreessa amaa'latenni woyyitino gumulowa higa hasiissanno.
- C. Haaroo massagaano gaamantanno yannara hasiisanno taje aate yawo noosi.
- D. Hasiissannokki doogonni muli sooreessinni baxxitino horo afi'rate yora hooga hasiissanno.
- F. Muli sooreessinni uynanni ikkadeessitanno laubba adhe loosunni leellisha hasiissanno.

8.4. Loosu Jaalla Ledo Hee'ranno Xaadooshshe

Ayehu amaalet mini loosaa sinchi 5 Loosu Jaalla Ledo Hee'ranno Xaadooshshes;-

- A. Barru barrunku loososi loosanno yannara wolootta loosu jaallasi ledo danchu amanyootinni coa ikke halamatenni loosu xaadooshshe assate gadacho noosi.
- B. Baalante loosu jaallasi ledo hee'rannosi xaadooshshi halaalaanchonna shooshanqete aana xintaminoha ikka hasiissanno.
- C. Loosu miillasi sumbillunni taashshatenna quxate noosi qiixxaawo loosunni leellisha hasiissanno.
- D. Gaamote sokko gumulate, egennonna dandoo loosu jaallasira beehate gadacho noosi.
- E. Gaamote hasaawi yannara shiqqanno hedubbara ayirrinye aatenni adhe loosu aana hosiissanno.

8.5. Kubbaaniyuwate/ Maammarrate Ledo Hee'ranno Loosu Xaadooshshe

Ayehu amaalet mini loosaa sinchi 3 Kubbaaniyuwate maammarrate ledo hee'ranno loosu xaadooshshe assa hasiisannosi.

- A. Seerrimma noonsa uurrinsha giddo assanno hallanya beeqqooshshenna loosanno aye loosono loosu minira engensiisate gadacho noosi.

- B. Loosu ledo amadantino daddalu kubbaaniya/ maammara giddo beeqqo assate korkaatinni horote kiphansho kalaqanturo muli sooreessira woy haja la'anno bissara rippooret shiqishate gadacho noosi.
- C. Loosanno loosu mine riqiwe assanno xaadooshshira seerunna assootu amuraate kaima assi'rinoha ikka hasiissanno.

8.6. Uurrinshuwate Ledo Hee'ranno Xaadooshshe

Aye amaalet mini loosaasinchi 3 uurrinshuwate ledo hee'ranno xaadooshshe agara noosi.

- A. Aye dani xaadooshshe seerunna wodhote garinni gumula hasiissanno.
- B. Seerimale horo afi'rate assanno jaante hunanna hattoore yortannore regeccisha hasiissanno.
- C. Uurrinshuwate insa insa ledo xaadooshshe dhaapha dandiitanno garinni suwashsho halamme assate gadacho noosi.

8.7. Kalqoomu Xaadooshshe

Aye amaalet mini loosaasinchi 4 kalqoomu xaadooshshe agara noosi.

- A. Amaalet mine riqiwe kalqoomu uurrinshuwa gambooshshi aana beeqqiro gobbate su'manna ayirrinye agarino garinni halaalaancho hedo shiqisha noosi.
- B. Kalqoomu gambooshshuwa aana mootimmate poolisuwanne sekiterennita gobboomu poolise aana xawishsha aa hasiissanno.
- C. Uynoonnisi gobbaydi gobba ha're sokko adhe kairo gobbasi higanno woyte hasiisanno garinni qinaabbina rippoorte sokku bissara shiqishate gadacho noosi.
- D. Kalqoomunna Ahigurete gambooshshuwa aana uurrinshuwatenna hallanyootu ledo assinanni xaadooshshuwara gobbanniha, mootimmanniha, Itophiyu dagahanna dagoomiha, qansootu ayirrinyenna qoosso kissano hedubba ha'risanna togoore irkisanno hajubba assa dihasiissanno. Konne loossanoreno kaajje sharrama hasiissanno.

8.8. Mereerima Massagaanora Gumulaanote Ledo Hee'ranno Xaadooshshe

Aye Mereerima Massagaanora Gumulaanote Ledo Hee'ranno 10 Xaadooshshe:-

- A. Gumulaanote xawadonna cu'mo noo sokko aa hasiissanno.
- B. Gumulaano uynoonninsa looso gumaamimmatenni, lifinxetenninna danchu amanyootinni loossanno gede hasiissanno massago aa hasiissanno.
- C. Loosu aana leeltanno foonqera gumulaancho loosaasincho abbooshshate albaanni balanxe taashsho assate wo'naalsha assa hasiissanno.
- D. Dancha amanyootu akatta leellishatenni wolootta loosaasina lawishsha ikka hasiissanno.
- E. Gumulaano loosaasine tii''inna laora ayirriye aa hasiissanno.
- F. Gumulo aate aana xa'mamooshshe adha hasiissanno.
- G. Loosaasine qoossonsanna gadachonsa affanno gede assate qeechi noosi.

H. Loosaasine loosinsa qeecha sumbetenni, amanyootunna gumaamimmatenni guddinota leellado taje aana irki're keenate qeechi noosi.

I. Loosaasine taalo illenni la''a, uurrinshate sokkonna injora qeechu noota heda hasiissanno.

J. Ayehuno gumulaanchu loosaasinchi baxxitino horo afi'ranno gedde sayikki bissanni shiqqanno ayyaayyamme adha dihasiissanno.

K. Hiitteenne yannarano gumulaanchunna wolootta mootimma loosaasine ledi assanno loosu xaadooshshuwa hojji horo ledi amadisiisa dihasiissanno.

Quwa 9.Meentu Qoosso Ayirrisa

Aye amaalete mini loosaasinchi 7 meentu qoosso ayirrisa hasiisannosi.

A. Latishshunna dimokiraasete amuraati ijaarsora gumaamimmanna hegeraamimma buuxisiisate meentunnita poletikunna miinju qoosso ayirrisate gadacho noosi.

B. Meentu latishshu millimmo giddu nyaichanna riqiwo nookki qoodi noota ammane adhanna loosunni leellishate gadacho noosi.

C. Deerra deerranko afamanno meento ikkadeessatenni mootimma wortino meentu paakeejenna poolise huwatatenni gumulanna gumulsiisa hasiissanno.

D. Ay hajora meentu beeqqo taalcho assa meentu qoosso ayirrisa ikkitinota huwatatenni loosu aana hosiisate gadacho noosi.

E. Aye yannarano koo/tee miico effira, miica giwa, hattoori ikkinota anfi'ro qummeessa aate gadacho noosi.

F. Baalanka darga meentu taalloonye wo'manka woyte ayirrisa, ayirrisama buuxa, meentu taalloonyira gurchitanno assootubba regeccisha hasiissanno.

G. Meentu aana iillitanno babbaxxitino miicubba tsere-dimokiraasaawe assootubba aana farcote bissa hasiissannonna yannite qaafo adhitannokkiha ikkiro gimbi yaanna assoote regeccisha hasiissanno.

Gafa Sase :-Addi Addi Wodhubba

Quwa 10. Amanyootu Kooduwa Gumulsha

A. Amaalete mine amanyootu kooduwa loosu aana hossanno gedde babbaxxino xaadooshshu hayyuwanni daga huwattanno gedenna loosu leellishat aana umisiha suwashshonna luphi yitino kaa'looshshe asstenni dagete millimillo kalaqa hasiissanno.

B. Amaalete mini loosaasinchi amanyootu kooduwa loosunni leellinshanni yannara hasiissanno huwanyoote cu'me mixo mixi're loosu giddora eanna loosu aana hosiisa hasiissanno.

C. Amaalete mine babbaxxitino dagoomu bissa, maammara, hallanya uurrinshuwa, hattono ogimmate maammara labbeemmeri koodde affanno gedde bare qixxeessa hasiissanno.

D. Baalanti Amaalete mini loosaasine kooduwa ammante adhanna qaaluu gondoori sanade assite adhatenni barru barrunkunni loosunni leellisha,

- E. Baalunku Amaalete mini loosasine qajeelsatenni koodde loosu aana hosiisate amuraate diriirse loosu giddora eatenni yanna yannatenni keeno assatenni gumulshu rippoorte qixxeesse deerra deerraho afantanno dagitte owaantenna mannu jiro latishshi biirora shiqisha hasiissanno.
- F. Amaalete minino yanna yannatenni assanno harunsonna qorqorishinni kooddete gumulshi deerra ha'runsitanno.

Quwa 11. Amanyootu Ba'nera Adhinanni Qaafu

Amanyootu ba'ne kalqanturo Sidaamu Dagoomu qoqqowu Mootimma loosaa sinete biddissi kiir 21/2011 disipiliinete qaafonna koffeenya tirate kaiminni gumulamannoha ikkanno.

Quwa 12. Amanyootu Koodde Loosu Aana Hosisate Gadacho

Amaalete mine loosaa sinenna uurrinshuwa kooddete giddu worroonnita amanyootu massaguwa ammante adhatenni laote soorro abbate seeru garinni uynoonninsa loosu yawo loosu aana hosiisate gadacho noonsa.

Quwa 13 . Gumulamme Heedhannokki seerubba

Tenne koodde ledu kiphamano ayee dani seeri woy rosichubbara gumulamme diheedhannonsa.

Quwa 14. Koodde Woyyeessate Daafira

Tenne koodde woyyeessa hassiissuro Dagitte Owaantenna Mannu Jiro Latishshi Biir woyyeessa dandiitanno.

Quwa 15. Koodde Kaajjitanno Yanna

Tini koodde Arfaasa 30/2016 M.D hanaffe loosu aana hossannoha ikkanno.

Arfaasa 2016 M.D

Sidaamu Dagoomu Qoqqowu Amaale Mini Songaafite

Fantayye Kebede

Hawaasa

**የሲዳማ ብሔራዊ ክልል
ምክር ቤት የሰነ-ምግባር
ክትትል ዳይሬክቶሬት**

**የሰነ-ምግባር አሰራር
መመሪያ ቁጥር 01/2016
ዓ.ም.**

ሰኔ 30/2016 ዓ.ም.

ሀዋሳ

መግቢያ

ሀገራችን የደረሰችበትን የኢኮኖሚ፣ የፖለቲካ እና የማህበራዊ እድገት ደረጃ መነሻ በማድረግ ለአገልግሎት ተቀባዩ ህዝብ ቀልጣፋ አገልግሎት የመስጠት ሂደትን ትኩረት ያደረገ፣ የዘመኑን እውቀት መሰረት ያደረገ እና ውጤታማ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፤ እንዲሁም ከሙስና እና ከብልሹ አሰራር የጸዳ፣ የአገልግሎት ተቀባዩን እርካታ የሚያስቀድም እና የስነ-ምግባር መመሪያዎችን በሥራ ላይ የሚያውል ብቁ ባለሙያ የመፍጠር እና የማብዛት፤ በሙያቸው ብቁ እና ውጤታማ፣ በስነ-ምግባራቸው የሚከፋ፣ ሀገራቸውን ከልብ የሚወዱ ባለሙያዎችን እና መሪዎችን የማፍራት እና የማብዛት፤ በመንግሥት መስሪያ ቤቶች ውስጥ ለዜጎች እኩል እና ፍትሃዊ አገልግሎት የሚሰጥ ተቋም እንዲሆን እና መልካም አስተዳደር እንዲሰፍን ለማድረግ፤ ይህ የስነ-ምግባር ደንብ በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ውስጥ በሚገኙ የስነ-ምግባር ክትትል ክፍሎች ደረጃ በሥራ ላይ እንዲውል የተዘጋጀ ነው።

ይህንን መመሪያ የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት የስነ-ምግባር ክትትል ክፍሎችን መነሻ በማድረግ፣ በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት እንደገና የተቋቋመው የስነ-ምግባር እና የጸረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 19/2014 አንቀጽ 8 (11) መሠረት በተሰጠው ስልጣን 15 አንቀጾችን ያካተተ ይህ ደንብ ተዘጋጅቷል።

ክፍል አንድ፡ ጠቅላላ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ (ደንብ) በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት “የስነ-ምግባር እና ጸረ-ሙስና ዳይሬክቶሬት ሰራተኞች እና የስነ-ምግባር ክትትል ክፍሎች የስነ-ምግባር መመሪያ (ደንብ)” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀጽ 2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፡

1. “ክልል” ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ማለት ነው።
2. “ምክር ቤት” ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ማለት ነው።
3. “አፈ-ጉባኤ” ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ (ወንድ ወይም ሴት) ማለት ነው።
4. “ምክትል አፈ-ጉባኤ” ማለት የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት ምክትል አፈ-ጉባኤ ማለት ነው።
5. “የመንግሥት ሰራተኛ” ማለት በክልሉ መንግሥት መስሪያ ቤት ውስጥ ተቀጥሮ የሚሰራ ሰው ሲሆን፣ የሚከተሉትን አያካትትም፡
 - ሀ. በቢሮ ምክትል ኃላፊነት ደረጃ፣ በምክትል ኃላፊነት ደረጃ የተሾሙ፣ ኮሚሽነሮች፣ ምክትል ኮሚሽነሮች፣ የዳይሬክቶሬት ኃላፊዎች፣ የጽሕፈት ቤት ኃላፊዎች፣ ምክትል የሥራ መሪዎች፣ ረዳት ዳይሬክቶሮች እና ተመሳሳይ የስልጣን ደረጃ ላይ የሚገኙ ኃላፊዎች፤
 - ለ. በክልል፣ በዞን፣ በወረዳ፣ በከተማ እና በወረዳ/ቀበሌ ምክር ቤት አባል ሆኖ በመንግሥት ሰራተኝነት ተመድቦ የሚሰራ፤

- ሐ. በክልሉ ፍርድ ቤቶች በተለያዩ ደረጃዎች የሚገኙ ዳኞች፣ የሕግ አቃቤያን ሕግ፣ የፖሊስ፣ የሕግ ምክር እና የማስተካከያ አባላት፤
 - መ. ባላቸው ልዩ ባህሪ ከጥቅም ሰዓት ውጭ ከእድገት ነፃ ሆነው ከመንግሥት መስሪያ ቤት ጋር በሚያደርጉት ውል መሠረት የሚከፈላቸው እና የሚሰሩ ባለሙያዎች፤
 - ሠ. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ፊደል 'ሀ' ስር የተጠቀሱት የሥራ መሪዎች፣ ምክትል የሥራ መሪዎች እና ዳይሬክተሮች የተሾሙበት የከተማም ሆነ የቀበሌ የሥራ መሪዎች እንዲሁም ዳይሬክተሮችን አይመለከትም።
 - ረ. በሕግ ስልጣን የተሰጣቸው አካላት ከዚህ የስነ-ምግባር ደንብ ውጭ እንዲሆኑ የተደረጉ ሰራተኞች።
6. “ቢሮ ወይም የቢሮ ኃላፊ” ማለት በስሩ የሚገኙትን በመምራት የህዝብ አገልግሎት እና የሰው ሀብት ልማት ቢሮ ወይም የቢሮ ኃላፊ ማለት ነው።
 7. “የበላይ ኃላፊ” ማለት የመንግሥት መስሪያ ቤቱን በበላይነት የሚመራ ወይም ተኪ ኃላፊ ነው።
 8. “መካከለኛ አመራር” ማለት በምሪት መሠረት በተቋም ተመድቦ የሚሰራ ዳይሬክተር/የቡድን መሪ ማለት ነው።
 9. “ስነ-ምግባር” ማለት በማንኛውም ተቋም ወይም ማህበረሰብ ውስጥ የተሳሳቱ ድርጊቶች እንዳይፈጸሙ ወይም ትክክለኛ እና ቅን እይታ እንዲኖር የሚያደርጉ ድርጊቶች ናቸው።
 10. “የስነ-ምግባር መመሪያ” ማለት በተቋም ውስጥ መልካም እና መጥፎ ድርጊቶችን፣ መደረግ ያለባቸውን እና የሌለባቸውን የሚያሳይ ጠቅላላ እይታ ነው።
 11. “የጥቅም ግጭት” ማለት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ከመንግሥት ወይም ከህዝብ ጋር የሚጋጩ ወይም የመንግሥት ሥራ ላይ እንቅፋት የሚፈጥሩ ማንኛውም ዓይነት ጥቅሞች ማለት ነው።
 12. “ሀብት/ንብረት” ማለት በሰራተኞች እጅ የሚገኝ ማንኛውም የሚንቀሳቀስ፣ የማይቀሳቀስ እና አእምሯዊ ንብረት ማለት ነው።
 13. “ሀብትን ማስታወቅ” ማለት ሀብትን የማስታወቅ ግዴታ ያለባቸው ሰራተኞች በባለቤትነት ወይም በይዞታቸው ስር የሚገኝን ሀብት ለክልሉ የስነ-ምግባር እና ጸረ-ሙስና ኮሚሽን ማስታወቅ ማለት ነው።
 14. “እምነት/ኃላፊነት” ማለት በክልሉ መንግሥት መስሪያ ቤት ውስጥ ባለው የሥራ ደረጃ እና ኃላፊነት ወይም በድንገተኛ አጋጣሚ ዋጋ ያለው ወይም ከፍተኛ ጥቅም ያለው ነገር ማለት ነው።
 15. “ግብዣ” ማለት ከሰራተኛው ሥራ ጋር በተያያዘ ያለክፍያ የሚሰጥ ምግብ፣ መስተንግዶ፣ ሆቴል ወይም የመዝናኛ አገልግሎት ማለት ነው።
 16. “ሚስጥር” ማለት የመንግሥት ሰራተኛው በሥራ አጋጣሚ ያወቀው፣ የመንግሥት፣ የህዝብ እና የካምፓኒዎችን ጥቅም የሚጎዳ በመሆኑ በሕግ ወይም በሚመለከተው አካል ይፋ እንዲደረግ ያልተፈቀደ መረጃ ነው።

አንቀጽ 3. የጾታ አገላለጽ

በዚህ ደንብ ውስጥ በወንድ ጾታ የተገለጸው የሴት ጾታንም ያካትታል።

አንቀጽ 4. የደንቡ ዓላማ

1. ዋና ዓላማ፡

በየደረጃው ለሚገኙ ምክር ቤቶች ጥራት ያለው፣ ቀልጣፋ እና ውጤታማ አገልግሎት ለዜጎች የሚሰጡ፣ መልካም ስነ-ምግባር ያላቸው ምክር ቤቶችን በታማኝነት እና በብዛት መፍጠር።

2. ዝርዝር ዓላማዎች፡

- ሀ. በህዝብ ማህበረሰብ፣ በመንግሥት ኃላፊዎች እና በሰራተኞች በሚሰጡ የምክር ቤት አገልግሎቶች ላይ እምነት እንዲኖር ማድረግ፤
- ለ. የምክር ቤት ሰራተኞች የመንግሥት ፖሊሲ፣ ተልዕኮ እና ድርጊቶችን ውጤታማ፣ ጥራት ያለው፣ ግልጽ እና ጠያቂነት ባለው መልኩ እንዲፈጽሙ ማድረግ፤
- ሐ. የጥቅም ግጭት ሲከሰት የሚስተናገድበትን መንገድ ማመቻቸት፤
- መ. የምክር ቤት ሰራተኞች የስርቆት እይታን እና ድርጊትን ታግለው እንዲያስተካክሉ ማድረግ፤
- ሠ. የምክር ቤት ሰራተኞች የህዝብን አገልጋይነት በመጎናጸፍ የሚሰጡት አገልግሎት ህዝብን የሚያስደስት እንዲሆን ማድረግ፤
- ረ. የምክር ቤት ሰራተኞች የአገልግሎት አሰጣጥ ባህልን ማስፋፋት።

አንቀጽ 5. የስነ-ምግባር ደንቡ አስፈላጊነት

- ሀ. የምክር ቤት ተቋማት እና ሰራተኞች የሚመሩባቸውን የስነ-ምግባር ደንቦች በሥራ ላይ በማዋል በመልካም ስነ-ምግባራቸው የተመሰገኑ እና ብቃታቸው የተረጋገጠ ሰራተኞችን መፍጠር፤
- ለ. የሪፎርም ሥራዎችን በሥራ ላይ ለማዋል የሚረዱ የዲሲፕሊን መዋቅሮችን መፍጠር፤
- ሐ. የምክር ቤቱን የአገልግሎት አሰጣጥ በዜጎች ቻርተር መሠረት በሥራ ላይ ማዋል፤
- መ. ህዝብ እና ዜጎች ከምክር ቤት ሰራተኛ የሚጠብቁትን ከፍተኛ አገልጋይነት ባህሪ እና ድርጊት ማሳየት፤
- ሠ. ለእያንዳንዱ መካከለኛ አመራር እና ሰራተኛ የሚያስፈልገውን ግዴታ ማሳየት፤
- ረ. የስነ-ምግባር መጓደል ሲከሰት የሚወሰዱ የዲሲፕሊን እርምጃዎችን ግልጽ ማድረግ፤
- ሰ. በተለያዩ ሕጎች ውስጥ የሚገኙ የስነ-ምግባር ደንቦችን በማሰባሰብ ግልጽ እና የተቀናጁ ደንቦች እንዲሆኑ ማድረግ።

አንቀጽ 6. ደንቡ ተፈጻሚ የሚሆንባቸው አካላት

ይህ ደንብ በክልሉ ምክር ቤት መስሪያ ቤቶች ውስጥ በተመደቡ እና በሚሰሩ ሰራተኞች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት፡ የምክር ቤት ሰራተኞች ሊከተሏቸው የሚገቡ የስነ-ምግባር መመሪያዎች

አንቀጽ 7. የምክር ቤት ሰራተኞች መከተል የሚገባቸው የስነ-ምግባር መመሪያዎች

የምክር ቤት ሰራተኞች የተሰጣቸውን ሀገራዊ እና ህዝባዊ ኃላፊነት በብቃት፣ በታማኝነት እና በውጤታማነት ለመወጣት የሚከተሉትን መመሪያዎች በሥራ ላይ ማዋል አለባቸው፡

7.1. ሙሉ ሰብዕና/ቅንነት (Integrity)

ማንኛውም የመንግሥት ሰራተኛ ስምንት (8) የሙሉ ሰብዕና መመሪያዎችን ማወቅ አለበት፡

- ሀ. የሚሰጠውን አገልግሎት በቅንነት እና በሙሉ ፍላጎት በመስጠት አገልግሎት ተቀባዮችን ማስደሰት አለበት።
- ለ. ለተቋሙ፣ ለህዝቡ እና ለዜጎች የገባውን ቃል በማክበር በቅንነት የተሰጠውን የሥራ ኃላፊነት የመወጣት ግዴታ አለበት።
- ሐ. በሥራ ሰዓትም ሆነ ከሥራ ሰዓት ውጭ ትክክለኛ እና መልካም ስነ-ምግባር ያለው መሆን አለበት።
- መ. የሚሰጠው ምክር እና አገልግሎት ያልተዛባ እና እውነተኛ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።
- ሠ. ለሥራ ባልደረቦቹ አስፈላጊውን **اد ترا** በመስጠት ታማኝ መሆን አለበት።
- ረ. የሥራ አፈጻጸሙ እና የግል ባህሪው በህዝብ መኖሪያ ቤት/ተቋም ላይ ሙሉ እምነት የሚጥል መሆን አለበት።
- ሰ. ከተገቢ ውጭ ከሆኑ ድርጊቶች (ለምሳሌ፡ አደንዛዥ ዕቃዎችን ከመጠቀም፣ ከቁማር፣ ከስካር፣ በሥራ ቦታ ከመታየት) እና መሰል ድርጊቶች ራሱን መጠበቅ አለበት።
- ሸ. የአገልግሎት ተቀባዩ በአገልግሎት አሰጣጥ ላይ የሚያቀርበውን ጥያቄ በቅንነት በመቀበል አስፈላጊውን ማብራሪያ እና መረጃ የመስጠት ግዴታ አለበት።

7.2. ታማኝነት (Loyalty)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 13 የታማኝነት መመሪያዎች አሉት፡

- ሀ. የበላይ ሕግን፣ የሀገሪቱን ሕግ፣ ደንቦችን እና መመሪያዎችን ያከበረ መሆን አለበት።
- ለ. የሀገሪቱን የበላይ ሕግ ማክበር እና ማስከበር፣ የበላይ ሕግን መጠበቅ፣ ከበላይ ሕግ ጋር የሚጋጩ ማንኛቸውም ዓይነት ድርጊቶችን ከመፈጸም መቆጠብ እና ሥራውን በጥሩ ሁኔታ የመስራት ግዴታ አለበት።
- ሐ. የዜጎችን እና የህዝብን ጥቅም በእኩልነት፣ በፍጥነት፣ በውጤታማነት እና ልዩ ትኩረት ለሚሹ አካላት በሚያስፈልገው መንገድ በታማኝነት እና በቅንነት ማገልገል አለበት።
- መ. የመንግሥት የሥራ ሰዓትን እና ንብረትን ለግል ጉዳይ አለማዋል ያስፈልጋል።
- ሠ. ከጉቦ፣ ከሙስና፣ ታማኝነትን ከማጣት፣ ሙስና ከመስራት፣ ስልጣንን ከተገቢ ውጭ ከመጠቀም መቆጠብ አለበት።
- ረ. የመንግሥትን ንብረት ለአስፈላጊው ነገር ብቻ ማዋል አለበት።
- ሰ. በእውነት ላይ ተመስርቶ መስራት፣ ከሐሰተኛ መረጃዎች እና ምስክሮች አጠቃቀም እና መስማት መራቅ አለበት።

- ሸ. በመንግሥት መስሪያ ቤት ባለው የሥራ ደረጃ እና ድርሻ የሚገኙ መረጃዎችን ለዜጎች እና ለአገልግሎት ተቀባዮች አገልግሎት ለመስጠት ብቻ ማዋል አለበት።
- ሸ. ከቅርብ ኃላፊው የሚቀርብለትን አላስፈላጊ ትዕዛዝ አለመቀበል አለበት።
- 采用. በመስሪያ ቤቱ ውስጥ ሕገ-ወጥ ድርጊት መፈጸሙን ካወቀ ለቅርብ ኃላፊው የመጠቀም ግዴታ አለበት።
- ተ. ሙስና እንዳይፈጸም ማስተማር፣ መታገል እና መፈጸሙን ካወቀ ማጋለጥ አለበት።
- ቸ. በሚሰጠው አገልግሎት ከአገልግሎት ተቀባዮች ግብዣ አለመቀበል አለበት።
- ኀ. ህዝብን እና ሀገርን በታማኝነት ማገልገል እና ክብርን እንደ ክብሩ አድርጎ መቀበል አለበት።

7.3. ግልጽነት (Transparency)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 7 የጋራ ግልጽነት መልዕክቶችን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. በሕግ መሠረት ሚስጥር መጠበቅ ካለባቸው መረጃዎች በስተቀር ለዜጎች እና ለአገልግሎት ተቀባዮች ማብራሪያ መስጠት አለበት።
- ለ. የሚሰራቸውን ሥራዎች እና ውሳኔዎች ግልጽ የማድረግ ግዴታ አለበት።
- ሐ. በሥራ ቦታው ማንነቱን የሚያሳይ የመታወቂያ ባጅ ማድረግ አለበት።
- መ. አገልግሎት ተቀባዮች እኩል አገልግሎት እንዲያገኙ አስቀድሞ የተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎችን በመጠቀም ማሳወቅ እና የሚሰጡት መረጃዎች እውነተኛ፣ ተደራሽ እና ወቅታዊ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለበት።
- ሠ. በሥራ አጋጣሚ ለተፈጠሩ ስህተቶች ዝግጁ መሆን፤ ፈጣን የማስተካከያ እርምጃ በመውሰድ ለሚመለከተው አካል የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
- ረ. ወቅታዊ የሥራ አፈጻጸም ሪፖርት ማቅረብ እና ሲጠየቅ ማብራሪያ የማቅረብ ግዴታ አለበት።
- ሰ. ከሥራ ጋር በተያያዙ የተለያዩ አካላት የሚደረጉ ግብዣዎችን ማስታወቅ አለበት።

7.4. ሚስጥር መጠበቅ (Confidentiality)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 2 የሕግ ሚስጥሮችን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. በሥራ አጋጣሚ ያወቀውን የመንግሥት ወይም የአገልግሎት ተቀባይ ሚስጥር ከሰውየው ፈቃድ ውጭ ለሦስተኛ ወገን አሳልፎ መስጠት አይችልም።
- ለ. በሥራ አጋጣሚ ያወቀውን የሀገር ሚስጥር፣ ሀገርን እና ህዝብን ሊጎዱ የሚችሉ መረጃዎችን እና ሚስጥሮችን በመያዝ በፍጥነት ለሚመለከተው የመንግሥት አካል ማሳወቅ አለበት።

7.5. እውነተኛነት (Honesty)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 3 የእውነተኛነት መልዕክቶችን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. ሥራውን በእውነት ብቻ ተከተሎ በቅንነት መስራት አለበት።
- ለ. ሕግ ከሚፈቅደው ውጭ ከመስራት፣ የስነ-ምግባር መንገድን መጸየፍ አለበት።

- ሐ. ለአገልግሎት ተቀባይ ህዝብ የሚሰጠው አገልግሎት ከጉቦ እና ከማታለል የጸዳ መሆን አለበት።

7.6. ተጠያቂነት (Accountability)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 6 የተጠያቂነት መርሆችን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. ከሕግ ውጭ የተሰጠ ውሳኔ አላስፈላጊ ሆኖ በህዝብ እና በመንግሥት ንብረት ላይ ጉዳት ካደረሰ በግል እና በቡድን ተጠያቂ ያደርጋል።
- ለ. በመንግሥት ሥራ ላይ የተመደበውን ንብረት እና በሥራ ላይ የዋለውን ንብረት ሪፖርት ማድረግ እና በጥቅም ላይ በሚፈጠር ጉድለት ተጠያቂ ያደርጋል።
- ሐ. ትዕዛዝ ባለማከበር፣ ግዴላሽነት፣ በራስ ወዳድነት እና ዝም ብሎ በማለፍ የሥራ ሂደትን እና የመንግሥት ፖሊሲን ባለመከተል በሥራ ላይ ለሚደርስ ጉዳት ተጠያቂ ያደርጋል።
- መ. የመንግሥት ሥራ እንዳይሰራ ዝም ብሎ መረበሽ እና ከሚረብሹት ጋር መተባበር ተጠያቂ ያደርጋል።
- ሠ. ከሀገሪቱ ባህል እና እሴት ጋር የሚጋጭ የአለባበስ ስርዓትን በሥራ ቦታ መጠቀም የተከለከለ ነው።
- ረ. የሚመለከተው የምክር ቤት ሰራተኛ የሚያገኘውን ጥቅም ማስታወቅ አለበት።

7.7. የህዝብን ጥቅም ማስቀደም (Serving the Public Interest)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 3 የህዝብን ጥቅም ማስቀደም አለበት፡

- ሀ. በማንኛውም ጊዜ እና ቦታ ለሚሰራቸው ሥራዎች የሚያስተላልፈው ውሳኔ ለህዝብ ጥቅም ቅድሚያ የሚሰጥ መሆን አለበት።
- ለ. ውሳኔ ለሚሹ ጉዳዮች አግባብነት ያላቸውን መረጃዎች እና ማስረጃዎች መነሻ በማድረግ ውሳኔ መስጠት አለበት።
- ሐ. የምክር ቤት አገልግሎቶችን በእኩልነት እና በጥራት ለህዝብ እና ለዜጎች የመስጠት ኃላፊነት አለበት።

7.8. ስልጣንን በተገቢው መንገድ መጠቀም (Exercising Legitimate Authority)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 5 ስልጣንን በተገቢው መንገድ መጠቀም አለበት፡

- ሀ. በየደረጃው የሚገኙ የምክር ቤት ሰራተኞች እና መካከለኛ አመራሮች ሥራቸውን በሚሰሩበት ጊዜ በሕግ የተሰጣቸውን ስልጣን መነሻ ማድረግ አለባቸው።
- ለ. የተሰጠውን የመንግሥት የሥራ ስልጣን ለግል ጥቅም ማዋል የለበትም።
- ሐ. በሕግ ከተሰጠው የሥራ ስልጣን ውጭ የሆኑ ድርጊቶችን መስራት የለበትም።
- መ. በመንግሥት የሚሰጡ አገልግሎቶችን በእኩልነት እና በጥራት ለህዝብ እና ለዜጎች የመስጠት ኃላፊነት አለበት።
- ሠ. ስልጣንን መነሻ በማድረግ የሚሰጥ አገልግሎት በዘር፣ በሃይማኖት፣ በጾታ እና በፖለቲካ እይታ ልዩነት ሊኖረው አይገባም።

- ረ. በሕግ ከተፈቀዱ ጥቅሞች በስተቀር ከተያዘው ሥራ እና የሥራ ድርሻ ጋር በተያያዘ ልዩ ጥቅሞችን መሰብሰብ የለበትም።

7.9. አድሎ አለማድረግ (Impartiality)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 3 አድሎ አለማድረግ መሆኑን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. በዘር፣ በቆዳ ቀለም፣ በጾታ፣ በቋንቋ፣ በሃይማኖት፣ በጎሳ፣ በሰብዕና ሁኔታ፣ በሀብት፣ በፖለቲካ እይታ፣ በቦታ ወይም በሌሎች ምክንያቶች ሳይለይ ህዝብን እና ዜጎችን በእኩልነት ማገልገል አለበት።
- ለ. የአገልግሎት አሰጣጥ ጥራት እና ግልጽነትን ማዕከል በማድረግ ሥራውን ያለ አድሎ መስራት አለበት።
- ሐ. ሙያዊ ኃላፊነቱን በሚወጣበት ጊዜ ዝም በማለት ወይም በቸልተኝነት ሕግን በመጣስ ማንኛውንም ሰው ወይም ቡድን የሚጎዱ የአድሎ ድርጊቶችን መስራት የለበትም።

7.10. ሕግን ማክበር (Respecting the Law)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 4 ሕግን የማክበር ዋና ዋና ነጥቦችን መፈጸም አለበት፡

- ሀ. ውሳኔ በሚሰጥበት ጊዜ ዕለታዊ ሥራዎችን በሚሰራበት ጊዜ የመንግሥት ፖሊሲን፣ ስትራቴጂን፣ የሀገሪቱን የበላይ ሕግ፣ አዋጆችን፣ ደንቦችን እና መመሪያዎችን መነሻ በማድረግ መወሰን እና ማስወሰን አለበት።
- ለ. ለሕግ በመገዛት እኩልነትን ማረጋገጥ አለበት።
- ሐ. የተሰጠ ውሳኔ ወይም አገልግሎት ሕግን እና አሰራርን መነሻ ያደረገ ብቻ ሆኖ በሚጠየቅበት ጊዜ መልስ የመስጠት ግዴታ አለበት።
- መ. ከሕግ ውጭ የሆኑ ድርጊቶች እንዳይፈጸሙ መከላከል እና ተፈጽመው ከተገኙ ለሚመለከተው የመንግሥት አካል የማሳወቅ ግዴታ አለበት።

7.11. ለህዝብ ጥያቄ ተገቢውን ምላሽ መስጠት (Responsiveness)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 4 ለህዝብ ጥያቄ ተገቢውን ምላሽ መስጠት አለበት፡

- ሀ. ህዝብን በትኩረት እና በትኩረት መቀበል፣ በትዕግስት ማዳመጥ፣ እኩል እና አስፈላጊውን ፈጣን ምላሽ መስጠት አለበት።
- ለ. አገልግሎት ተቀባዮች የሚሰጡትን አስተያየት በቅንነት ተቀብሎ መደሰት አለበት።
- ሐ. የመልካም አስተዳደር ችግሮችን መፍታት በሚቻልበት መንገድ ለህዝብ አገልግሎት መስጠት አለበት።
- መ. እውቀትን እና ክህሎትን በመጠቀም የመንግሥት ፖሊሲ እና የልማት ዕቅዶችን በውጤታማነት ማጠናቀቅ አለበት።

7.12. አርአያ መሆን (Exercising Leadership)

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 5 በራሱ ላይ አርአያ መሆን አለበት፡

- ሀ. በስነ-ምግባር ደንብ ውስጥ የተገለጹትን መመሪያዎች በመቀበል እና በሥራ በማሳየት አርአያ መሆን አለበት።
- ለ. ሰራተኞች የህዝብን ፍላጎት የሚያረካ አገልግሎት እንዲሰጡ ማድረግ አለበት።
- ሐ. በመልካም ስነ-ምግባር በመንጸት መልካም አርአያ መሆን አለበት።
- መ. ብልሹ አሰራርን እና የተቋሙን መልካም ስም የሚያበላሹ ድርጊቶችን በመጠንቀቅ አርአያ መሆን አለበት።
- ሠ. ለሥራ ባልደረቦቹ በማስረጃ የተደገፈ ሀሳብ በማቅረብ ታማኝ መሆን አለበት።

አንቀጽ 8. ከተለያዩ አካላት ጋር የሚኖረው ግንኙነት

8.1. ከዜጎች ጋር የሚኖረው ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 4 ከዜጎች ጋር የሚኖረውን ግንኙነት መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. ዜጎች አስፈላጊውን፣ ውጤታማ እና በክብር የታጀበ አገልግሎት ማግኘት እንዳለባቸው ማመን እና በሥራ ማሳየት አለበት።
- ለ. የህዝብ አገልግሎት በሚሰጥበት ጊዜ በሕግ ሚስጥር ተደርገው ከተያዙት በስተቀር የሚጠየቁትን መረጃዎች ለዜጎች መስጠት አለበት።
- ሐ. ለህዝብ እና ለዜጎች እኩል ማገልገል እና የመንከባከብ ግዴታ አለበት።
- መ. ህዝብ እና ዜጎች በሚያገኙት አገልግሎት ላይ የሚኖራቸውን አስተያየት፣ ቅሬታ፣ ጥያቄ እና ጥቆማ ማቅረብ እንደሚችሉ በማመን ለሚያቀርቧቸው ሀሳቦች ሕጋዊ እና ወቅታዊ ምላሽ መስጠት አለበት።

8.2. ከበላይ ኃላፊዎች ጋር የሚኖረው ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 5 ከበላይ ኃላፊዎች ጋር የሚኖረው ግንኙነት አለው፡

- ሀ. ጥቅም ለማግኘት በበላይ የሥራ ኃላፊ ላይ ጫና መፍጠር የለበትም።
- ለ. የበላይ መሪዎች የሥራ መመሪያዎችን እና የሚሰጡትን የሥራ ትዕዛዝ በቅንነት፣ በመልካም ስነ-ምግባር እና በሙያዊ اد تزام ተቀብሎ በሥራ ላይ ማዋል አለበት።
- ሐ. ለበላይ መሪዎች ወቅታዊ፣ አጭር፣ እውነተኛ፣ ግልጽ እና ተጠያቂነትን የሚያሳይ ሪፖርት የማቅረብ ግዴታ አለበት።
- መ. ወቅታዊ እና ታማኝ መረጃ የመስጠት ግዴታ አለበት።
- ሠ. በበላይ መሪዎች የሚቀርቡ ውሳኔዎች ልዩ اد تزام ወይም ጥቅም ለማግኘት እንዳልሆኑ ማረጋገጥ አለበት።
- ረ. የተፈጠሩ ስህተቶችን እና ግድፈቶችን በእውነት ላይ ተመስርቶ ምላሽ መስጠት አለበት።

8.3. ከቅርብ ኃላፊ ጋር የሚኖረው ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 5 ነጥቦችን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. ሥራውን በአሰራር መመሪያው መሠረት ብቻ በተቀመጠው የአፈጻጸም ደረጃ መፈጸሙን የቅርብ ኃላፊ የሚያደርገውን ክትትል በቅንነት መቀበል አለበት።
- ለ. ሥራ በሚሰራበት ጊዜ ችግር ካጋጠመው ከቅርብ ኃላፊው ጋር በመመካከር ወደ ተሻለ ውሳኔ መምጣት አለበት።
- ሐ. አዳዲስ መሪዎች በሚመደቡበት ጊዜ አስፈላጊውን መረጃ የመስጠት ኃላፊነት አለበት።
- መ. ከተገቢ ውጭ በሆነ መንገድ ከቅርብ ኃላፊው ልዩ ጥቅም ለማግኘት መመኘት የለበትም።
- ሠ. ከቅርብ ኃላፊ የሚሰጡ ገንቢ አስተያየቶችን ተቀብሎ በሥራ ላይ ማሳየት አለበት።

8.4. ከሥራ ባልደረቦች ጋር የሚኖረው ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 5 ከሥራ ባልደረቦች ጋር የሚኖረው ግንኙነት፡

- ሀ. ዕለታዊ ሥራውን በሚሰራበት ጊዜ ከሌሎች የሥራ ባልደረቦች ጋር በመልካም ስነ-ምግባር በመተባበር የሥራ ግንኙነት ማድረግ አለበት።
- ለ. ከሁሉም የሥራ ባልደረቦች ጋር የሚኖረው ግንኙነት በእውነተኛነት እና በትህትና ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት።
- ሐ. የሥራ ባልደረቦችን በቅንነት ለማስተካከል እና ለማረም ያለው ዝግጁነት በሥራ ላይ ማሳየት አለበት።
- መ. የቡድኑን ተልዕኮ ለማሳካት፣ እውቀቱን እና ክህሎቱን ለሥራ ባልደረቦች የማካፈል ግዴታ አለበት።
- ሠ. በቡድኑ ውይይት ወቅት ለሚቀርቡ ሀሳቦች **اد ترا** በመስጠት ተቀብሎ በሥራ ላይ ማዋል አለበት።

8.5. ከካምፓኒዎች/ማህበራት ጋር የሚኖረው የሥራ ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 3 ከካምፓኒዎች እና ማህበራት ጋር የሚኖረውን የሥራ ግንኙነት ማድረግ አለበት፡

- ሀ. ሕጋዊነት ባላቸው ተቋማት ውስጥ የሚያደርገውን የግል **참여** እና የሚሰራውን ማንኛውንም ሥራ **مل** ስሪያ ቤቱ የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
- ለ. ከሥራ ጋር በተያያዙ የንግድ ካምፓኒዎች/ማህበራት ውስጥ በመሳተፉ ምክንያት የጥቅም ግጭት ከተፈጠረ ለቅርብ ኃላፊው ወይም ለሚመለከተው አካል ሪፖርት የማቅረብ ግዴታ አለበት።
- ሐ. በሚሰራበት መስሪያ ቤት ወክሎ ለሚያደርገው ግንኙነት ሕግን እና አሰራርን መነሻ ያደረገ መሆን አለበት።

8.6. ከተቋማት ጋር የሚኖረው ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 3 ከተቋማት ጋር የሚኖረውን ግንኙነት መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. ማንኛውንም ዓይነት ግንኙነት በሕግ እና በደንብ መሠረት መፈጸም አለበት።

- ለ. ሕገ-ወጥ ጥቅም ለማግኘት የሚደረጉ ጥረቶችን ማክሸፍ እና እንደዚህ ያሉትን መጸየፍ አለበት።
- ሐ. ተቋማት እርስ በእርሳቸው ግንኙነት ማድረግ በሚችሉበት መንገድ መልካም ትብብር የማድረግ ግዴታ አለበት።

8.7. ዓለም አቀፍ ግንኙነት

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 4 ዓለም አቀፍ ግንኙነቶችን መጠበቅ አለበት፡

- ሀ. ምክር ቤቱን ወክሎ በዓለም አቀፍ ተቋማት ስብሰባ ላይ ከተሳተፈ የሀገሪቱን ስም እና ክብር በጠበቀ መልኩ እውነተኛ ሀሳብ ማቅረብ አለበት።
- ለ. በዓለም አቀፍ ስብሰባዎች ላይ የመንግሥት ፖሊሲዎችን እና የዘባባሪ ሀገራዊ ፖሊሲን በተመለከተ ማብራሪያ መስጠት አለበት።
- ሐ. የተሰጠውን የውጭ ሀገር ተልዕኮ አጠናቆ ሲመለስ አስፈላጊውን የተቀናጀ ሪፖርት ለላከው አካል የማቅረብ ግዴታ አለበት።
- መ. በዓለም አቀፍ እና ቀጣናዊ ስብሰባዎች ላይ ከተቋማት እና ከግለሰቦች ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች የሀገሪቱን፣ የመንግሥትን፣ የኢትዮጵያን ህዝቦች እና የዜጎችን ክብር እና መብት የሚነኩ ሀሳቦችን ማንሳት እና እንደዚህ ያሉትን መደገፍ የለበትም። ይህንን በሚፈጽሙት ላይ አጥብቆ መታገል አለበት።

8.8. በመካከለኛ አመራር እና በተፈጻሚዎች መካከል የሚኖረው ግንኙነት

ማንኛውም መካከለኛ አመራር ከተፈጻሚዎች ጋር የሚኖረው 10 ግንኙነቶች፡

- ሀ. ለተፈጻሚዎች ግልጽ እና ካላቸው ኃላፊነት ጋር የሚመጣጠን ተልዕኮ መስጠት አለበት።
- ለ. ተፈጻሚዎች የተሰጣቸውን ሥራ በውጤታማነት፣ በብቃት እና በመልካም ስነ-ምግባር እንዲሰሩ አስፈላጊውን መመሪያ መስጠት አለበት።
- ሐ. በሥራ ላይ ለሚታዩ ጉድለቶች ተፈጻሚውን ሰራተኛ ከመውቀሱ በፊት አስቀድሞ ማስተካከያ ለማድረግ ጥረት ማድረግ አለበት።
- መ. የመልካም ስነ-ምግባር ባህሪያትን በማሳየት ለሌሎች ሰራተኞች አርአያ መሆን አለበት።
- ሠ. ለተፈጻሚ ሰራተኞች ህሊና እና እይታ *اد تزام* መስጠት አለበት።
- ረ. ውሳኔ በመስጠት ላይ ተጠያቂነትን መቀበል አለበት።
- ሰ. ሰራተኞች መብታቸውን እና ግዴታቸውን እንዲያውቁ የማድረግ ድርሻ አለው።
- ሸ. ሰራተኞች የሥራ ድርሻቸውን በቅንነት፣ በስነ-ምግባር እና በውጤታማነት ማጠናቀቃቸውን በተጨማሪ መረጃ ላይ ተመስርቶ የመገምገም ድርሻ አለው።
- ሸ. ሰራተኞችን በእኩል ዓይን ማየት፣ ለተቋሙ ተልዕኮ እና ጥቅም ድርሻ እንዳላቸው ማሰብ አለበት።
- ተ. ማንኛውም ተፈጻሚ ሰራተኛ ልዩ ጥቅም እንዲያገኝ ከሦስተኛ ወገን የሚቀርብ አላስፈላጊ ውገንተኝነትን መቀበል የለበትም።
- ቸ. በማንኛውም ጊዜ ከተፈጻሚው እና ከሌሎች የመንግሥት ሰራተኞች ጋር የሚያደርጋቸውን የሥራ ግንኙነቶች ከግል ጥቅም ጋር ማያያዝ የለበትም።

አንቀጽ 9. የሴቶችን መብት ማከበር

ማንኛውም የምክር ቤት ሰራተኛ 7 የሴቶችን መብት ማከበር አለበት፡

- ሀ. በልማት እና በዲሞክራሲ ስርዓት ግንባታ ላይ ውጤታማነትን እና ዘላቂነትን ለማረጋገጥ የሴቶችን ፖለቲካዊ እና ኢኮኖሚያዊ መብቶች የማከበር ግዴታ አለበት።
- ለ. በሴቶች ልማት ንቅናቄ ውስጥ ተክቶ የማይተካ ድርሻ እንዳላቸው አምኖ መቀበል እና በሥራ ማሳየት አለበት።
- ሐ. በየደረጃው የሚገኙ ሴቶችን በማብቃት መንግሥት ያስቀመጣቸውን የሴቶች ፓኬጅ እና ፖሊሲ በመረዳት መፈጸም እና ማስፈጸም አለበት።
- መ. በማንኛውም ጉዳይ ላይ የሴቶችን ምርጫ እኩል ማድረግ የሴቶችን መብት ማከበር መሆኑን በመገንዘብ በሥራ ላይ የማዋል ግዴታ አለበት።
- ሠ. በማንኛውም ጊዜ የጾታ ጥቃትን መጸየፍ፣ ጥቃትን መቃወም፣ እንደዚህ ያለ ነገር ሲፈጸም ካየ ጥቆማ መስጠት አለበት።
- ረ. በሁሉም ቦታ የሴቶችን እኩልነት ሁልጊዜ ማከበር፣ መከበሩን ማረጋገጥ፣ ለሴቶች እኩልነት እንቅፋት የሆኑ ድርጊቶችን ማጋለጥ አለበት።
- ሰ. በሴቶች ላይ የሚደርሱ የተለያዩ ጥቃቶች እና ጸረ-ዲሞክራሲያዊ ድርጊቶች ላይ የፍትህ አካላት አስፈላጊውን እና ወቅታዊ እርምጃ ካልወሰዱ መቃወም እና ድርጊቱን ማጋለጥ አለበት።

ክፍል ሦስት፡ ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 10. የስነ-ምግባር ደንብ አፈጻጸም

- ሀ. በምክር ቤቱ ውስጥ የስነ-ምግባር ደንቦች በሥራ ላይ እንዲውሉ በተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎች ህዝቡ እንዲገነዘብ እና በሥራ ላይ በማሳየት ከፍተኛ አስተዋፅኦ በማድረግ ህዝባዊ ንቅናቄ መፈጠር አለበት።
- ለ. የምክር ቤት ሰራተኛ የስነ-ምግባር ደንቦችን በሥራ ላይ በሚያሳይበት ጊዜ አስፈላጊውን የግንዛቤ ደረጃ አቅዶ ወደ ሥራ መግባት እና በሥራ ላይ ማዋል አለበት።
- ሐ. በምክር ቤቱ ውስጥ ያሉ የተለያዩ የማህበረሰብ ክፍሎች፣ ማህበራት፣ የግል ተቋማት እንዲሁም የሙያ ማህበራት ደንቡን እንዲያውቁ መድረክ ማዘጋጀት ያስፈልጋል።
- መ. ሁሉም የምክር ቤት ሰራተኞች ደንቡን አምነው በመቀበል እና የቃል ኪዳን ሰነድ በማድረግ ዕለታዊ በሥራ ማሳየት አለባቸው።
- ሠ. ሁሉም የምክር ቤት ሰራተኞች ሰራተኞችን በማሰልጠን ደንቡን በሥራ ላይ ለማዋል አሰራር ዘርግተው ወደ ሥራ በመግባት በየጊዜው ግምገማ በማድረግ የአፈጻጸም ሪፖርት አዘጋጅተው በየደረጃው ለሚገኙ የህዝብ አገልግሎት እና የሰው ሀብት ልማት ቢሮ ማቅረብ አለባቸው።
- ረ. ምክር ቤቱም በየጊዜው በሚያደርገው ክትትል እና ቁጥጥር የደንቡን አፈጻጸም ደረጃ ይከታተላል።

አንቀጽ 11. የስነ-ምግባር መጓደል ሲከሰት የሚወሰድ እርምጃ

የስነ-ምግባር መጓደል ከተፈጸመ በሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የሰራተኞች መመሪያ ቁጥር 21/2011 በዲሲፕሊን እርምጃ እና ቅሬታ አፈታት መሠረት የሚፈጸም ይሆናል።

አንቀጽ 12. የስነ-ምግባር ደንቡን በሥራ ላይ የማዋል ግዴታ

የምክር ቤት ሰራተኞች እና መስሪያ ቤቶች በደንቡ ውስጥ የተካተቱትን የስነ-ምግባር መመሪያዎች በአማኝነት በመቀበል፣ የባህሪ ለውጥ በማምጣት እና በሕግ በተሰጣቸው የሥራ ኃላፊነት መሠረት በሥራ ላይ የማዋል ግዴታ አለባቸው።

አንቀጽ 13. ተፈጻሚነት የሌላቸው ሕጎች

ከዚህ ደንብ ጋር የሚጋጭ ማንኛውም ዓይነት ሕግ ወይም አሰራር ተፈጻሚነት አይኖረውም።

አንቀጽ 14. ደንቡን ስለማሻሻል

ይህን ደንብ ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሕዝብ አገልግሎት እና የሰው ሀብት ልማት ቢሮ ሊያሻሽለው ይችላል።

አንቀጽ 15. ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከሰኔ 30/2016 ዓ.ም. ጀምሮ በሥራ ላይ የሚውል ይሆናል።

ሰኔ 2016 ዓ.ም.

የሲዳማ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ

ፋንታዬ ከበደ

ሀዋላ